

सन २०१२-१३ मध्ये टंचाई सदृश १५ तालुक्यात
सिमेंट नाला बांध बांधण्याकरिता निधी उपलब्ध
करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र.जलसं-२०१२/प्र.क्र.६५/जल-७
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २९ मे, २०१२.

वाचा: शासन निर्णय ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग ,

१. क्र. जलसं १०९५ / प्र क्र २५०/जल-७ , दिनांक ३० जानेवारी १९९६.
२. क्र. आदर्श २००७ / प्र क्र १२१/जल-७, दिनांक ३० नोव्हेंबर २००७.
३. क्र. जलसं २००८ / प्र. क्र ५६/जल-७, दिनांक ११ एप्रिल २००८ व १७ एप्रिल २००८.
४. शासन निर्णय नियोजन विभाग क्र. मग्रारो-२००९/प्र. क्र. १६६/मग्रारो -१,
दिनांक २० जानेवारी २०१०.
५. शासन ज्ञापन वित्त विभाग क्र. आकनि-२०.१२/३/अर्थसंकल्प-१७, दिनांक २९ मे, २०१२.

प्रस्तावना :

भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे यांनी माहे ऑक्टोबर, २०११ मध्ये केलेल्या सर्वेक्षणात राज्यातील जत, कवठेमहांकाळ, आटपाडी, खानापूर, कडेगाव, मिरज, तासगाव, खटाव, माण, मंगळवेढा, सांगोला, पुरंदर, संगमनेर, पारनेर व भूम या १५ तालुक्यात २ मीटर पेक्षा जास्त पाण्याच्या पातळीत घट झाली असल्याचे आढळून आले आहे. टंचाई परिस्थितीवर कायमस्वरूपी मात करण्यासाठी राज्यातील या टंचाईसदृश १५ तालुक्यात सिमेंट नालाबांध बांधण्याकरिता रु.१५०.०० कोटी इतका निधी उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय दिनांक १६ मे, २०१२ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला आहे. सदरची कामे तातडीने पावसाळ्यापूर्वी पूर्ण करून पुढील पावसाळ्यात वाहणारे पाणी अडवून पाणीसाठा करणे व त्याद्वारे भूगर्भातील पाण्याच्या पातळीत वाढ होण्याच्या उद्देशाने राज्याच्या आकस्मिकता निधीतून संदर्भाधीन दिनांक २९ मे, २०१२ च्या ज्ञापनान्वये रु.१५००.०० लक्ष निधी विभागास प्राप्त झाला आहे. सदर निधी सिमेंट नालाबांध बांधण्याकरिता वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्यातील टंचाई परिस्थितीवर मात करण्याकरिता टंचाईसदृश जत, कवठेमहांकाळ, आटपाडी, खानापूर, कडेगाव, मिरज, तासगाव, खटाव, माण, मंगळवेढा, सांगोला, पुरंदर, संगमनेर, पारनेर व भूम या १५ तालुक्यातील शेती व पिण्याच्या पाण्याच्या समस्या सोडविण्याकरिता साखळी पध्दतीने सिमेंट नालाबांध बांधण्याच्या कार्यक्रमासाठी “मागणी क्र.एल-७, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२-मृदसंधारण, (०१) राज्य योजना पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, (०१)(२३) सिमेंट बांध (चेकडॅम) कार्यक्रम (राज्यस्तर), दत्तमत (४४०२ २४११), ५३, मोठी बांधकामे” या लेखाशिर्षाखाली रूपये १५००.०० लक्ष (अक्षरी रूपये पंधराशे लक्ष फक्त) एवढा आकस्मिकता निधी शासन ज्ञापन वित्त विभाग क्र. आकनि-२०.१२/३/अर्थसंकल्प-१७, दिनांक २९ मे, २०१२ (आकस्मिकता निधी संकेतांक ८००० ६२३७) अन्वये मंजूर करण्यात आला आहे. सदर आकस्मिकता निधीतून सिमेंट नाला बांध बांधण्याकरिता विवरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्यानुसार निधी वितरीत करण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

टंचाईसदृश्य परिस्थिती पाहता सिमेंट नाला बांध कामाची सुरुवात तातडीने होणे आवश्यक आहे. यास्तव खालील मुद्दे विचारात घेण्यात यावेत :

गाव निवडीची कार्यपद्धती :

१. गावांचा प्राधान्यक्रम ठरविण्याचे निकष :

या कार्यक्रमासाठी गावे निवडताना खालीलप्रमाणे प्राथम्यक्रम विचारात घ्यावा.

- १.१ टँकरने पाणीपुरवठा + पाणलोटोटांची ५०% कामे पूर्ण
- १.२ टँकरने पाणीपुरवठा + पाणलोटोटांची २५-५०% कामे पूर्ण
- १.३ टँकरने पाणीपुरवठा + एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम (IWMP) मध्ये समाविष्ट गावे
- १.४ टँकरने पाणीपुरवठा + RIDF नाबार्ड अर्थ सहाय्यीत मेगा पाणलोट विकास कार्यक्रमाध्ये समाविष्ट गावे
- १.५ ज्या गावात या वर्षासह मागील तीन वर्षांपैकी एकापेक्षा जास्त वर्षात टँकरने पाणी पुरवठा
- १.६ या वर्षी टँकरने पाणी पुरवठा

२. निवड समिती :

जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती गावांची निवड करील .

जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
मुख्य कार्यकारी अधिकारी	सह अध्यक्ष
वरिष्ठ भूवैज्ञानिक	सदस्य
कार्यकारी अभियंता लघुपाठबंधारे (स्था. स्तर)	सदस्य
	(जिथे प्रकल्प कार्यान्वयनीन यंत्रणा लघु पाठबंधारे असेल त्या ठिकाणी सदस्य सचिव)
जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	सदस्य सचिव

३. अंमलबजावणी यंत्रणा :

विवरण पत्र अ मध्ये दर्शविल्या प्रमाणे

४. मूलभूत तत्व :

या कार्यक्रमाचे दृश्य परिणाम तात्काळ दिसून येण्यासाठी साखळी पद्धतीने सिमेंट नाला बांध बांधणे अनिवार्य आहे.

२. हा निधी खर्च करण्यास आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. या निधीचे वितरण करण्यास आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त आकस्मिकता अग्रिमाची संपूर्ण रक्कम दि. ३० जून, २०१२ पर्यंत खर्च करण्याची जबाबदारी आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांची राहिल.

४. या कार्यक्रमाची यशस्वी व जलदगतीने अंमलबजावणी करण्याकरिता सविस्तर तांत्रिक मार्गदर्शक सूचना , आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी तातडीने निर्गमित कराव्यात.

५. टंचाईसदृश १५ तालुक्यातील सिमेंट नाला बांध बांधण्याच्या कार्यक्रमासाठी मिळालेले अनुदान व त्यामधून होणारा खर्च यांचे स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात यावेत. सदर निधीचा विनियोग या प्रकल्पावरच करण्यात यावा. आकस्मिकता निधी अग्रिम नियम-६ अन्वये आकस्मिकता निधीतून घेतलेल्या आगाऊ रकमेतून खर्च करताना, सादर करण्यात येणाऱ्या देयकावर "आकस्मिक निधी अग्रिम" शासन जापन, वित्त विभाग क्र. आकनि-२०.१२/३/अर्थसंकल्प-१७, दि.२९/०५/२०१२ (संकेतांक ८००० ६२३७) अन्वये मंजूर असे लाल शाईने लिहावे.

६. आयुक्त (कृषी) यांनी वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.सीएनएफ-१०८३/१४०/अर्थसंकल्प-३, दि.२९ एप्रिल,१९८३ व ज्ञापन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक सीएनएफ-१०८३/१५३/अर्थसंकल्प-३, दि.२८ ऑगस्ट, १९८६ अन्वये आकस्मिकता निधीमधील आगाऊ रकमेबाबत दिलेल्या आदेशाचे काटेकोरपणे पालन करावे.

महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका खंड एक परिच्छेद १८९ मध्ये नमूद केलेल्या सूचना "बी", "सी" व "डी" मध्ये अग्रिमाचे हिशोब ठेवण्यात यावेत तसेच त्या परिच्छेदामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे अग्रिमातील खर्चाचा तपशील प्रधान सचिव (जलसंधारण व रोहयो), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग यांना पुढील महिन्याच्या १० तारखेच्या आत सादर करण्याबाबत दक्षता घ्यावी.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.३०/१२/अर्थसं-३, दिनांक २८/०५/२०१२ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१२०५२८१८३१३८५३८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनील चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे खाजगी सचिव,

मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा. मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री,(जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव

सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद.

मुख्य सचिव यांचे सचिव,

सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग,

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन), मंत्रालय, मुंबई,

विभागीय आयुक्त, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद,

आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे,

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन केंद्र, नागपूर,

संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,

जिल्हाधिकारी, सांगली, सातारा, सोलापूर, पुणे, अहमदनगर व उस्मानाबाद,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद / प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, सांगली, सातारा, सोलापूर,

पुणे, अहमदनगर व उस्मानाबाद,

विभागीय कृषी सहसंचालक, कोल्हापूर, पुणे, लातूर

अधिक्षक अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर), पुणे, नाशिक, औरंगाबाद.

संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (प्रसिध्दी करीता),

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, सांगली, सातारा, सोलापूर, पुणे, अहमदनगर व उस्मानाबाद,

कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर), पुणे, सांगली, अहमदनगर व उस्मानाबाद,

महालेखापाल, (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,

महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,

जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सर्व सहसचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन अधिकारी, व्यय-१५, अर्थ-१७, आर्थोपाय, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

निवडनस्ती-जल-७ .

